

Súd: Okresný súd Košice okolie
Spisová značka: 19P/111/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7515205191
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 08. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Gazdagová
ECLI: ECLI:SK:OSKE3:2015:7515205191.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice - okolie samosudkyňou JUDr. Andreou Gazdagovou vo veci starostlivosti súdu o maloletého Y. T., nar.XX.X.XXXX, toho času umiestneného v Reedukačnom centre Y. - F. U., zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, dieťaťa rodičov matky U. T., nar.XX.X.XXXX, bytom U. K. XXX, zastúpenej JUDr. Helenou Knopovou, advokátkou, so sídlom na Štúrovej 20 v Košiciach a otca Y. T., nar.XX.X.XXXX, bytom U. K. XXX, v konaní o nariadenie ústavnej starostlivosti

rozhodol:

N a r i a d' u j e u maloletého Y. T., nar.XX.X.XXXX, ústavnú starostlivosť.

Maloletého Y. T. u m i e s t ň u j e do Reedukačného centra Y. - F. U..

Matka je p o v i n n á prispievať na výživu maloletého Y., mesačne sumou rovnajúcou sa 30 % životného minima na jedno nezaopatrené dieťa, určené z. č. 601/2003 Z.z. o životnom minime v platnom znení, vždy do 20.dňa v mesiaci vopred, na účet Reedukačného centra Y. - F. U., počnúc právoplatnosťou rozsudku.

Otec je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletého Y., mesačne sumou rovnajúcou sa 30 % životného minima na jedno nezaopatrené dieťa, určené z. č. 601/2003 Z.z. o životnom minime v platnom znení, vždy do 20.dňa v mesiaci vopred, na účet Reedukačného centra Y. - F. U., počnúc právoplatnosťou rozsudku.

19P/111/2015

- 2 -

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Uznesením tunajšieho súdu č. konania 19P/111/2015 zo dňa 7.4.2015 bolo začaté konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti u maloletého Y. T., na základe podnetu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach, nakoľko šetrením v rodine maloletého dieťaťa bolo zistené, že u maloletého Y. sa prejavujú vážne poruchy správania, neplní si školskú dochádzku, výchova u maloletého Y., ktorý bol zverený do osobnej starostlivosti matky, nie je dostatočne zvládnutá, pričom psychický a mravný vývin maloletého je vážne ohrozený a narušený.

Uznesením Okresného súdu Košice - okolie č. konania 19P/111/2015 -10 zo dňa 7.4.2015, bol maloletý Y. T. predbežne zverený do dočasnej starostlivosti Reedukačného centra Y. - F. U., z dôvodu,

že ponechaním maloletého v domácom prostredí by bola výchova u maloletého vážne ohrozená a narušená. Do zariadenia na výkon rozhodnutia súdu bol maloletý Y. T. prijatý dňa 30.4.2015.

Matka maloletého Y. vyslovila so zverením maloletého do reedukačného centra svoj nesúhlas.

Otec maloletého Y. sa písomne v konaní nevyjadril, na pojednávanie sa nedostavil, ak keď bol riadne a včas predvolaný, svoju neúčasť neospravedlnil, ani nežiadal o jeho odročenie, preto súd pojednával a rozhodol v jeho neprítomnosti, v súlade s ust. § 101 ods. 2 O.s.p.

Kolízny opatrovník navrhol nariadiť u maloletého Y. ústavnú starostlivosť, z dôvodov, že je potrebné nariadiť prevýchovný proces u maloletého Y., nakoľko matka maloletého jeho výchovu nezvláda.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom matky maloletého Y., oboznámením sa so správou o prešetrení rodinných pomerov, o pobyte maloletého Y. v reedukačnom zariadení, s ďalšími listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v spise a zistil tento stav vo veci:

Rozsudkom Okresného súdu Košice - okolie, č.konania 19P/285/2012 zo dňa 17.5.2013, bolo manželstvo rodičov maloletého Y. T., nar.XX.X.XXXX, rozvedené, maloletý Y. bol zverený do osobnej starostlivosti matky, zo strany otca bola určená vyživovacia povinnosť k maloletému v minimálnej zákonnej výške.

Zo šetrenia pomerov Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach súd zistil, že o výchovu maloletého Y. sa doposiaľ starala výlučne matka, otec s rodinou nežije v spoločnej domácnosti. Matka maloletému nevytvára vhodné rodinné prostredie. Maloletý Y. užíva psychotropné látky, fajčí a potuluje sa v nočných hodinách. Navštevuje odbornú

19P/111/2015

- 3 -

pedopsychologickú ambulanciu MUDr. E., primárnym ošetrojúcim lekárom je MUDr. V.. Zo správy ošetrojúceho lekára vyplýva, že u maloletého ide o mentálne retardovaného pacienta s poruchami správania, ktoré sú podnecované pubertálnou krízou, záškoláctvom, užívaním psychotropných látok a nerešpektovaním a neuznávaním autorít. U maloletého bola navrhnutá hospitalizácia na adolescentnom psychiatrickom oddelení, s čím však matka dieťaťa nesúhlasila. U maloletého bola nariadená medikamentózna liečba, avšak maloletý Y. odmietol lieky užívať. V období od 25.11.2014 do 10.12.2014 bol hospitalizovaný v Detskej psychiatrickej liečebni, n.o. Hraň. Zo správ ošetrojúcich lekárov vyplýva, že aj napriek absolvovanej ústavnej liečbe u neho pretrvávajú závažné výchovné problémy, má poruchy psychiky a správania zapríčinené užívaním omamných prchavých látok.

ÚPSVaR v Košiciach šetrením zistil, že matka maloletého dlhodobo neriešila výchovné problémy maloletého Y., jeho neadekvátne správanie, záškoláctvo, užívanie psychotropných látok a to aj napriek tomu, že bola opakovane upozornená na riadne plnenie si svojich povinností. Matka pristupuje nezodpovedne k výchove maloletého Y., umožňuje mu viesť záhaľčivý spôsob života.

Rodina maloletého býva v murovanom prízemnom rodinnom dome bez príslušenstva, k dispozícii majú jednu izbu a kuchyňu. Miestnosti sú vybavené základným nábytkom. Hygiena v domácnosti je na slabej úrovni. V dome je zavedená elektrina, pitnú vodu si zabezpečujú z obecného hydrantu.

Matka maloletého je nezamestnaná, vedená na úrade práce ako uchádzačka o zamestnanie, vykonáva aktívne práce pre obec. Poberá dávku v hmotnej núdzi vo výške 171,90,-Eur mesačne, rodinné prídavky na štyri deti sú jej vyplácané vo forme osobitného príjemcu, prostredníctvom obce. Má ešte štyri deti v náhradnej osobnej starostlivosti, jej celkový príjem je cca 800,-Eur mesačne.

V školskom roku 2014/2015 mal maloletý Y. (žiak 7.ročníka špeciálnej triedy A variant ZŠ U. K.), v 1.polroku 180 neospravedlnených hodín. Na hodinách odmietal spolupracovať, vyrušoval, nerešpektoval pokyny učiteľov. Z dôvodu porušovania školského poriadku mal zníženú známku zo správania na stupeň 4. V školskom prostredí vyvolával konflikty a bitky.

Rozsudkom Okresného súdu Košice - okolie, č.konania 2T/90/2015 - 182 zo dňa 4.8.2015, právoplatným 5.8.2015 bol odsúdený maloletý Y. T. za zločin porušovania domovej slobody podľa § 20 Tr.zákona k § 194 ods.1,ods.2 písm.a/,c/ ods.3 písm.a/ Tr. zákona, formou spolupáchateľstva, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 1,5roka s podmiennečným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní 12 mesiacov.

Zo správy Reedukačného centra Y. - F. U. zo dňa 17.6.2015 vyplýva, že adaptačný proces u maloletého v zariadení, prebiehal bez výraznejších ťažkostí, avšak v krátkom čase sa zaplietol do priestupkových aktivít - pokusu o útek, bitka, krádež keksov a pamäťovej karty. Pravidlá sa učí rešpektovať, vnútorne má problém rešpektovať autoritu.

19P/111/2015

- 4 -

Proces reedukácie je na začiatku. Matka o maloletého prejavuje intenzívny záujem, bola na návšteve, telefonuje mu pravidelne, aj píše listy.

Matka maloletého vo svojej výpovedi uviedla, že maloletý sa počas letného pobytu doma zmenil, matku počúva, neodvráva, podieľa sa na domácich prácach, matke uviedol, že sa poučil a nechce sa do reedukačného centra vrátiť. Vo výpovedi ďalej matka uviedla, že už bude s maloletým pravidelne navštevovať pedopsychiatrickú ambulanciu.

Právny zástupca matky navrhol, aby súd nenariadil ústavnú starostlivosť u maloletého, ktorý je toho času v dobe podmiennečného odsúdenia za spáchanú trestnú činnosť, nakoľko si maloletý pobytom v reedukačnom zariadení toto podmiennečné odsúdenie ani neuvedomí, podľa neho by bolo vhodnejšie, vzhľadom na preukázanú mentálnu retardáciu, maloletému nariadiť ochranné ambulantné liečenie.

Podľa § 54 ods. 2 Zákona o rodine, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave, alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

Podľa § 54 ods. 4 Zákona o rodine, súd môže výnimočne nariadiť ústavnú starostlivosť aj vtedy, ak jej nariadeniu nepredchádzali iné výchovné opatrenia. Výnimočnosť prípadu a neúčelnosť iného výchovného opatrenia musí byť preukázaná.

Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o nariadení ústavnej starostlivosti súd vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na citové väzby maloletého dieťaťa k súrodencom a na ich zachovanie.

Podľa § 81 ods. 2 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené.

Na základe vykonaného dokazovania a zisteného skutkového stavu súd dospel k záveru, že v danom prípade sú splnené podmienky uvedené vo vyššie citovaných zákonných ustanoveniach na nariadenie ústavnej starostlivosti u maloletého Y. T., nakoľko u maloletého sa jedná o dlhodobý výchovný problém, ktorý sa matke maloletého dlhodobo nepodarilo vyriešiť alebo napraviť. Matka výchovu maloletého nezvláda, má k prejavom jeho správania nekritický postoj, iné opatrenia, predchádzajúce nariadeniu ústavnej starostlivosti u maloletého nevedli k náprave u maloletého a k vyriešeniu jeho výchovného problému. Reedukačný proces u maloletého začal nariadením predbežného opatrenia, kedy bol dňom 30.4.2015 maloletý prevzatý do zariadenia na výkon rozhodnutia súdu, od tej doby neprešiel dostatočne dlhý čas na ukončenie reedukačného procesu, pričom zo správy reedukačného

19P/111/2015

centra vyplýva, že maloletý sa na pobyt v ústavnom zariadení primerane nastavil, učí sa osvojiť si režimový proces, po jeho zvládnutí je optimistický predpoklad jeho prevýchovy do budúcnosti a preto je vhodné pokračovať v reedukačnom procese. Súd je toho názoru, s poukazom na správu reedukačného centra, že nariadením ústavnej starostlivosti u maloletého možno očakávať zlepšenie prípadne nápravu dlhodobého výchovného problému u maloletého. Aj z výpovede matky vyplýva, že maloletý si uvedomuje svoj pobyt v zariadení a aj krátky čas, strávený v zariadení v ňom vyvoláva uvedomenie správať sa adekvátne a rešpektovať pokyny autorít. Preto je súd toho názoru, že v procese reedukácie je potrebné pokračovať.

Súd poukazuje na to, že nariadenie, či nenariadenie ústavnej starostlivosti a samotný pobyt maloletého v reedukačnom zariadení nie je formou uloženia trestu maloletému, ale formou zmeny výchovného prostredia, za podmienok a v prípadoch, určených zákonom a pretože bolo v konaní dostatočne preukázané, že matka nevie v súčasnosti maloletému zabezpečiť primeranú výchovu a starostlivosť, pričom psychický a fyzický, a najmä mravný vývoj dieťaťa, v podmienkach v akých momentálne žije, sú vážne ohrozené a narušené, súd nariadil u maloletého ústavnú starostlivosť.

Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods.3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 62 ods. 4 zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 81 ods. 2 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným

19P/111/2015

poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené.

Nakoľko u maloletého bola nariadená ústavná starostlivosť, v zmysle vyššie uvedeného bola matke a otcovi uložená povinnosť vyživovať maloleté dieťa, pričom výživné má byť poukázané na účet zariadenia určeného na výkon rozhodnutia súdu.

Vzhľadom k tomu, že v konaní nebolo preukázané, že by možnosti, schopnosti a majetkové pomery matky odôvodňovali určiť výživné vo väčšom rozsahu ako vo výške 30 % životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa, ktoré je v súčasnosti podľa platných právnych predpisov od 1.7.2013 vo výške 27,13,-Eur, ktorým je povinný prispievať každý rodič bez ohľadu na možnosti, schopnosti a

majetkové pomery, súd zaviazal matku a otca k plateniu výživného na účet zariadenia, v ktorom je maloletý umiestnený v zákonom stanovenej vyššie uvedenej minimálnej sume.

Súd poznamenáva, že v zmysle § 5 z. č. 601/2003 Z.z. o životnom minime, sumy životného minima sa novo upravujú vždy k 1. júlu bežného kalendárneho roka.

Keďže maloleté dieťa je umiestnené v C. centre Y. - F. U., sú rodičia povinní určené výživné platiť na účet tohto zariadenia.

Rozhodnutie o trovách konania sa opiera o ustanovenie § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov podľa jeho výsledku, ak konanie mohlo sa začať i bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia na Okresný súd Košice - okolie.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O. s. p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Ak povinný dobrovoľne nesplní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia podľa O. s. p. alebo návrh na vykonanie exekúcie podľa z. č. 233 / 1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1, b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a), f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.